

Short Physical Performance Battery- svensk version (SPPB-S)

Validitet och reliabilitet

Originalversionen av Short Physical Performance Battery (SPPB) är bland annat reliabilitetstestad för äldre personer och kvinnor. Reliabiliteten för delmomentet gång och uppresningar är höga, men något lägre för balansmomentet som därför inte bör användas enskilt. En tendens till takeffekt finns hos instrumentet. Validiteten har visat sig god, den predicerar framtida behov av vård och den har visat sig korrelera väl med liknande mätinstrument. Den svenska versionen av mätinstrumentet indikerar på god användbarhet och god inter- och intrabedömarreliabilitet.

Tillvägagångssätt

SPPB är tänkt att mäta funktionen i nedre extremitet hos äldre personer. Mätinstrumentet består av tre delmoment; balans, gång och ett uppresningsmoment. I balansmomentet ingår att stå med fötterna ihop, semi-tandemstående och att stå helt i tandemstående. Tid tas hur länge personen kan stå. Gångtestet mäter tiden det tar att gå 4 meter i normal takt, två försök görs. Uppresningar sker från stol utan att ta hjälp från händerna. Tid tas på att utföra 5 stycken uppresningar så fort som möjligt.

Poängskalan sträcker sig från noll till fyra per moment. Totalt kan det ge 12 poäng. Totalpoängen kan klassificeras: 0-3 poäng (stor begränsning), 4-6 poäng (moderat begränsning), 7-9 poäng (mild begränsning) och 10-12 poäng (minimal begränsning).

ICF-nivå

Instrumentet mäter framförallt aktivitet; att stå och gå, samt uppresningar från sittande.

Användarvänlighet

SPPB har använts/testats av sjukgymnasterna på de Akutgeriatriska avdelningarna på Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge. Så här tyckte dom om instrumentet:

+ *Styrkor*

SPPB är lätt administrerat. De ingående delarna är sådana moment som oftast ingår i en funktionsbedömning. Det är också lätt att lära sig SPPB utantill så att man inte behöver ha manualen till hands under själva testningen. Det krävs ingen annan utrustning än en stol och ett tidtagarur.

- *Svagheter*

De två stegrade balansmomenten är allt för svåra för de flesta av våra patienter och upplevs som icke funktionella. SPPB kan nog inte användas i utvärderande syfte på en akut geriatrisk klinik. Vi tror inte man kan se förändringar på så kort tid (medelvårdtid 9 dagar) Tre eller fyra meters gång kan ofta upplevas som en allt för kort sträcka. För att kunna återgå till eget boende brukar de flesta patienter behöva klara av en något längre gångsträcka.

Sammanfattat av Anette Eriksson och Monica Yttergren-Dale

Referenser

Bean J, Kiely D, LaRose S, Leveille S. Which impairments are most associated with high mobility performance in older adults? Implications for rehabilitation prescription. *Arch Phys Med Rehabil.* 2008; 89(12): 2278-84.

Ostir G, Volpato S, Fried L, Chaves P, Guralnik J. Reliability and sensitivity to change assessed for summary measure of lower body function: result from the Women's Health and Aging Study. *J Clin Epidemiol.* 2002; 55(9):916-21.

Perera S, Mody S, Woodman R, Studenski S. Meaningful change and responsiveness in common physical performance measures in older adults. *J Am Geriatr Soc.* 2006; 54(5): 743-9.

Studenski S, Perera S, Wallace D, Chandler JM, Duncan PW, Rooney E, et al. Physical performance measures in clinical setting. *J Am Geriatr Soc.* 2003;51(3): 314-22.

Miller D, Wolinsky F, Andresen E, Malmstrom T, Miller T. Adverse outcome and correlates of change in the Short Physical Performance Battery over 36 months in the African American health project. *J Gerontol A Biol Sci Med Sci.* 2008; 63(5):487-94.

Guralnik J, Ferruci L, Simonsick E, Salive M, Wallace R. Lower-extremity function in person over the age of 70 years as a predictor of subsequent disability. *N Engl J Med.* 1995; 332(9): 556-61.

Latham N, Metha V, Nguyen A, Jette A, Olarsch S, Papanicolaou D, et al. Performancebased or self-report measures of physical function: which should be used in clinical trials of hip fracture patients? *Arch Phys Med Rehabil.* 2008; 89(11): 2146-55

Westermarck E, Nilsson J, Thollén V. Short Physical Performance Battery- en svensk pilottestad version. Umeå: Umeå universitet, Institutionen för samhällsmedicin och rehabilitering, Sjukgymnastiken. 2009. C-uppsats.